

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Jakub PETR

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza nepřímých administrativních nákladů zdanění
v Knihkupectví Zdenka Petrová

Jakub Petr

Bakalářská práce

2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub PETR**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Analýza nepřímých administrativních nákladů zdanění v Knihkupectví Zdenka Petrová**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Administrativní náklady zdanění
2. Metody optimalizace nákladů zdanění
3. Představení vybraného podniku
4. Analýza nepřímých administrativních nákladů zdanění ve vybraném podniku
5. Zhodnocení, návrhy a doporučení

Závěr

Literatura

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 28. 4. 2009

Jakub Petr

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za jeho cenné rady a připomínky a za jeho čas při opravách mé bakalářské práce a podnikatelce Zdence Petrové za poskytnutí údajů o organizaci.

ANOTACE

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat a následně analyzovat nepřímé administrativní náklady zdanění v organizaci Knihkupectví Zdenka Petrová. Dalším cílem je zjistit metody optimalizace těchto nákladů a ty aplikovat na danou organizaci.

KLÍČOVÁ SLOVA

nepřímé administrativní náklady zdanění, metody optimalizace, analýza vyvolaných nákladů, identifikace vyvolaných nákladů

TITLE

Analysis of indirect administrative costs of taxation in bookshop Zdenka Petrová.

ANNOTATION

Identification and in consequence analysis of indirect administrative costs of taxation is principal aim of my thesis in organization Bookshop Zdenka Petrová. Next aim is to find out methods of optimization of these costs and applies them on this organization.

KEYWORDS

indirect administrative costs of taxation, methods of optimization, analysis of induced costs, identification induced costs

OBSAH

Úvod	8
1 Administrativní náklady zdanění.....	10
1.1 Vymezení administrativních nákladů zdanění.....	10
1.2 Administrativní náklady přímé.....	11
1.3 Administrativní náklady nepřímé	13
1.3.1 Vyvolané náklady a užitky zdanění soukromého sektoru	13
1.3.2 Vymezení nákladů soukromého sektoru vyplývajících z daní	16
1.3.3 Časový aspekt vyvolaných nákladů.....	17
2 Administrativní náklady v České republice.....	19
2.1 Struktura daní v České republice.....	19
2.2 Přímé administrativní náklady v České republice	21
2.3 Nepřímé administrativní náklady v České republice.....	25
2.3.1 Porovnání administrativních nákladů České republiky s vybranými zeměmi světa	25
2.3.2 Reálné nepřímé administrativní náklady zdanění v ČR	29
2.3.3 Identifikace vyvolaných nákladů pro jednotlivé daně.....	31
3 Metody optimalizace	35
3.1 Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem	35
3.2 Náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem.....	37
3.3 Náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem.....	37
4 Představení vybrané organizace	38
4.1 Základní informace o organizaci	38
4.2 Struktura organizace v roce 2008	38
5 Identifikace a analýza nepřímých administrativních nákladů zdanění ve vybrané organizaci.....	43
5.1 Identifikace vyvolaných nákladů zdanění	43
5.1.1 Vyvolané náklady a užitky bez ohledu na způsobu zpracování	43
5.1.2 Vyvolané náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem.....	44
5.1.3 Vyvolané náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem	44
5.1.4 Vyvolané náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem	45
5.2 Analýza vyvolaných nákladů.....	45
5.2.1 Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem	45

5.3	Náklady při zpracování agendy zaměstnancem.....	47
5.4	Náklady při zpracování agendy samotným poplatníkem.....	50
	Závěr.....	53
	Použitá literatura.....	55
	Seznam grafů, schémat a tabulek	56

Úvod

Součástí právního rámce podnikání je bezesporu i daňové právo, reprezentované příslušnými daňovými zákony, upravujícími jednotlivé druhy státem vybíraných daní. Tyto zákony tvoří spolu se zákonem o správě daní a poplatků daňový systém ČR, který se datuje od počátku roku 1993. Daně mají fiskální funkci, neboli jsou nejdůležitějším příjmem veřejných rozpočtů a ekonomickou funkci, neboli slouží k realizaci záměrů vlády.

S existencí daní jsou spojeny určité náklady. Jsou to náklady na správce daně, kteří mají právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zajištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daň vyměřit, vybrat, vymáhat a celý proces kontrolovat. Ale taktéž to jsou náklady poplatníků, kteří taktéž musí daň správně vyměřit a odvést. Veškeré tyto činnosti s sebou nesou značné množství nákladů a jak stát, tak organizace, by se měli snažit tyto náklady minimalizovat a jejich celkovou efektivnost.

Cílem mé bakalářské práce je provést analýzu nepřímých administrativních nákladů u vybraného podnikatele (Knihkupectví Zdenka Petrová). Dílčími cíli jsou identifikace těchto nepřímých administrativních nákladů, jejich výpočet a na základě zjištěných údajů zhodnocení současného stavu a navržení změn k jejich optimalizaci.

První část práce bude věnována charakteristice administrativních nákladů zdanění a jejich rozdělení pro různé druhy daní. V druhé části bude věnována pozornost administrativním nákladům v České republice a jejich vývoji. Ve třetí části budou popsány vybrané metody optimalizace. V další části bude představena vybraná organizace – Knihkupectví Zdenka Petrová, v rámci jehož účetnictví bude provedena identifikace a analýza nepřímých administrativních nákladů. Závěr bude sumarizovat zjištěné výsledky a návrhy pro snížení vyvolaných administrativních nákladů zdanění.

Ke zpracování bakalářské práce budou využity především publikace P. Pudil, V. Vybíhal, L. Vítek, J. Pavel Zdanění a efektivnost, K. Kubátová Daňová teorie a politika, J. Stejskal Daňová teorie a politika I a II a H. Marková Daňové zákony 2008. Analýzy budou

zpracovány díky poskytnutým údajům z účetnictví knihkupectví a od majitelky knihkupectví – Zdenky Petrové.

1 Administrativní náklady zdanění

Obsahem následující kapitoly je vymezení pojmu administrativní náklady zdanění, který je důležitý pro analýzu efektivnosti daňového systému. Dále jsou obsahem administrativní náklady podle druhů daní a nepřímé administrativní náklady zdanění.

1.1 Vymezení administrativních nákladů zdanění

Měření administrativních nákladů zdanění je klíčovým předpokladem pro hodnocení efektivnosti veřejných výdajů a efektivnosti veřejného sektoru jako celku. V současné době převládá v rámci hodnocení efektivnosti veřejných výdajů velmi omezený přístup, kdy do nákladové strany analýzy jsou započítávány pouze přímé výdaje z veřejných rozpočtů a zapomíná se, že tyto zdroje byly odebrány soukromému sektoru, což se neobešlo bez dalších, dodatečných nákladů.¹

Náklady daňového systému se rozlišují na:

- administrativní náklady přímé (správní),
- administrativní náklady nepřímé (vyvolané),
- nadměrné daňové břemeno.

Náklady spojené s existencí daňového systému jsou na jedné straně neseny veřejným a na straně druhé soukromým sektorem.

Soukromý sektor nese následující druhy nákladů související se zdaněním²:

- **Snížená potencionální soukromá spotřeba** daňových poplatníků způsobená daňovou povinností, která je transferem ze soukromého do veřejného sektoru a která je primárním důvodem existence zdanění.
- **Vyvolané náklady zdanění.**
- **Náklady vzniklé v souvislosti s distorzemi**, které jsou vyvolané změnami chování daňových poplatníků. Tyto změny vyvolávají všechny distorzní daně.

---

¹ PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 3

² Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 48

1.2 Administrativní náklady přímé

Přímé administrativní náklady (někdy též správní) tvoří veškeré správní náklady vynaložené na celkovou organizaci daňového systému, vybudování a fungování daňových úřadů, na registraci a evidenci daňových poplatníků, na zpracování daňových přiznání, na výběr daní, kontrolu v této oblasti apod. Do těchto správních nákladů je možné zařadit například i náklady vynaložené statistickým úřadem na pořízení informací pro daňové úřady nebo náklady v soudnictví při službách správcům daně, neboť jde o všechny veřejné náklady na daně, které souvisejí s daňovým systémem. Vzhledem k vybraným daním ani nejsou podstatné; tvoří řádově % z vybraných daní.³

Přímé administrativní náklady zdanění rostou:⁴

- se složitostí daňového systému,
- s počtem různých daní,
- s počtem daňových sazeb,
- se složitostí zálohování plateb na daně,
- s počtem výjimek při placení daně,
- s tím, jak často se daň vybírá a
- s dalšími okolnostmi.

Tyto náklady mají v realitě často tendenci narůstat, „bobtnat“. To způsobuje „vlastnost“ veřejného sektoru – tendence veřejného sektoru k neefektivnosti.⁵ Jde vlastně o poskytování služeb bez konkurence. Na druhé straně má veřejný sektor nespornou výhodu při provádění určitých služeb spojených s daněmi, a tou je výhoda z rozsahu. Pokud bude rozhodnuto provádět část agendy přímo ve finančních úřadech, může se celkově ušetřit na nákladech s tím spojených, oproti způsobu, kdy by odpovídající úkony musel vykonávat každý poplatník sám.⁶

---

³ Podle STEJSKAL, Jan. *Daňové teorie a politika : Pro kombinovanou formu studia*. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. s. 27

⁴ STEJSKAL, Jan. *Daňové teorie a politika : Pro kombinovanou formu studia*. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. s. 27

⁵ STEJSKAL, Jan. *Daňové teorie a politika : Pro kombinovanou formu studia*. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. s. 27

⁶ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika : 4. aktualizované vydání*. Praha : ASPI, 2006. s. 46

Přímé administrativní náklady lze definovat jako celkové náklady veřejného sektoru spojené s výběrem daní na všech úrovních a ve všech okamžicích daňového procesu, a to včetně nákladů obětované příležitosti (oportunitní náklady).⁷

Na přímé administrativní náklady zdanění se lze zaměřit z různých úhlů pohledu – jejich výčet přehledně ukazuje schéma č. 1:

Schéma č. 1: Hlediska zkoumání administrativních nákladů zdanění⁸

A	Časové hledisko
	<ul style="list-style-type: none"> • běžné opakované administrativní náklady související s výběrem daní • mimořádné administrativní náklady související se zavedením nové daně nebo se zásadní změnou daně, resp. zdanění • kolísání nákladů z hlediska správy jednoho poplatníka (registrace, zahájení resp. ukončení zdaňované aktivity atp.)
B	Hledisko dopadu na příslušný ekonomický sektor
	<ul style="list-style-type: none"> • administrativní náklady, které nese pouze veřejný sektor • administrativní náklady, které ovlivňují soukromý sektor
C	Hledisko dopadu na příslušnou vládní úroveň
	<ul style="list-style-type: none"> • administrativní náklady nesené centrální vládou • administrativní náklady nesené subcentrálními vládami
D	Hledisko druhu úřadu veřejné správy, u kterého náklady vznikají daňové úřady různých stupňů
	<ul style="list-style-type: none"> • příprava legislativy na exekutivní úrovni (ministerstva) • příprava a schvalování na parlamentní úrovni • vynucení dodržování daňového práva – zejména soudy, policie, státní zástupci, vyšetřovatelé, věznicové, advokáti ex offio apod.
E	Chronologie vzniku daňových nákladů (analogie s návazností jednotlivých článků

⁷ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 5

⁸ PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 4

	rozpočtového procesu)	
	<ul style="list-style-type: none"> • návrhy zákonů • schvalování 	<ul style="list-style-type: none"> • implementace daňové legislativy • kontrola a vynucení práva
F	Hledisko struktury administrativních nákladů	
	<ul style="list-style-type: none"> • mzdy, vč. pojistného • zajištění prostor a jejich vybavení • investice do hmotného majetku • čas 	<ul style="list-style-type: none"> • náklady na odbornou úroveň zaměstnanců (investice do lidského kapitálu) • ostatní

1.3 Administrativní náklady nepřímé

Nepřímé administrativní náklady, popřípadě vyvolané náklady, jsou nesené soukromým sektorem. Tyto náklady vznikají přímo daňovými plátcům a poplatníkům a to v důsledku fungování daňového systému. Avšak jejich vyčíslení je náročné, lze ho pouze odhadovat na základě času a financí potřebných ke správnému vypočtení a odvedení daně.

Vyvolané náklady týkající se daňových subjektů mohou mít povahu jak nákladů, kterým se nelze vyhnout a které jsou neoddelitelně spjaté s existencí příslušné daně (např. platba záloh na daň z příjmů zaměstnavatelem za zaměstnance, náklady na podávání daňových příznání apod.) nebo jde o náklady, které nejsou nutně součástí existence určité daně (např. náklady na účetní, auditory, daňové poradce, náklady spjaté s vedením účetnictví i při uplatňování výdajů procentem z příjmů – poplatník má přehled, na který je už zvyklý apod.).⁹

1.3.1 Vyvolané náklady a užitky zdanění soukromého sektoru

Vyvolanými náklady se rozumí náklady, které je nucen vynaložit poplatník daně. Ekonomové odhadují, že tyto nepřímé náklady jsou několikanásobně vyšší než náklady na správu. Administrativní jednoduchost je do značné míry závislá i na politické průhlednosti daňového systému. Politická rozhodnutí mohou přispět ke zmenšení těchto nákladů, častěji ale nastává situace, že vedou k nárůstům jak přímých (snaha o zvětšení byrokracie), tak

⁹ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 48

nepřímých nákladů (různá „lobby“ podporující rozličné úlevy na daních apod., čímž znesnadňují přehlednost daňových soustav a následně stanovení daňové povinnosti poplatníkem).¹⁰

V některých případech rostou nepřímé administrativní náklady současně s přímými náklady (např. zavedení další sazby u daně z přidané hodnoty by znamenalo růst nákladů jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru). Jindy nepřímé náklady rostou, když přímé klesají a naopak. Je tomu tak zvláště v případech, kdy jednomu sektoru je odňata určitá povinnost s tím, že je přenesena na druhý sektor. Pro svou značnou „skrytost“ jsou nepřímé administrativní náklady často ze strany státní správy podceňovány a může se stát, že překročí únosnou mez.¹¹

Jedním z důvodů proti přesouvání administrativy ze strany státu na poplatníky je regresivita administrativních nákladů vzhledem k velikosti daňového základu a též důchodu poplatníků. Ve velkých podnicích činí náklady na vyplnění daňového přiznání jen zlomek zisku, zatímco u malých podnikatelů to může být relativně mnohem více. Dalším důvodem proti tomu, aby soukromý sektor vykonával více z administrativy při výběru daní, je již zmíněná skutečnost, že finanční úřady pracující „hromadně“ mohou dosáhnout značných úspor.¹²

U daňových poplatníků vyvolávají různé druhy nákladů nutnost přizpůsobit se právním požadavkům daňového systému. Jejich základní ekonomické třídění je následující¹³:

1. **„Klasické“ vyvolané náklady** daňových poplatníků (čas, poplatky externím dodavatelům, náklady na zaměstnance, technické vybavení prostor).
2. **Cash-flow náklady** - náklady vznikající v důsledku odvádění daně dříve, než dojde k příslušné ekonomické transakci. Tato situace může nastat pouze v případě, kdy subjekt, který je zodpovědný za administraci příslušné daně, musí tuto daň odvést, aniž by do okamžiku odvodu získal fakticky základ daně. Jako příklad lze uvést situaci nezaplacených (nepřijatých) výnosů, které jsou součástí základu daně z příjmů nebo obdržení dobropisu od dodavatele a zaplacení DPH před úhradou

---

¹⁰ Podle ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. Praha : C. H. Beck, 2003. s. 65

¹¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika : 4. aktualizované vydání*. Praha : ASPI, 2006. s. 47

¹² KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika : 4. aktualizované vydání*. Praha : ASPI, 2006. s. 47

¹³ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 46

dobropisu dodavatelem nebo odvod daňové povinnosti v případě DPH, přestože výstupy nebyly uhrazeny odběratelem.

3. **Psychické náklady** – tyto náklady jsou velice obtížně vyčíslitelné, ovšem v různých literaturách je shoda v tom, že existují a navíc v některých případech mohou dosahovat významných hodnot. Neexistují žádné empirické studie, které by kvantifikovaly jejich výši. Psychické náklady ovšem lze pozorovat, resp. nelze je vyloučit i na druhé straně, tj. u správců daně.

Kromě¹⁴ vyvolaných nákladů daňového systému ale taktéž existují i tzv. užitky soukromého sektoru, neboli vyvolané užitky daňového systému. Lze identifikovat tyto základní druhy užitků:

1. **Cash-flow užitky z titulu odvodu srážkové daně a záloh** – vznikající daňovým poplatníkům v důsledku „pozdního“ odvedení daně na základě splatnosti daně platným zákonem. Jde o situaci, kdy subjekt, který administruje odvod daně (jde buď o srážkovou daň nebo o zálohy v určitých případech), daň odvádí později, než v okamžiku, kdy by z ekonomického pohledu měla být odvedena. Například při odvodu záloh sražených z mezd (popřípadě i pojistného sociálního a zdravotního pojištění) později, než kdy tyto odvody byly strženy z mezd zaměstnanců.
2. **Cash-flow užitky z titulu vedení účetnictví** – specifické postavení mají poplatníci vedoucí podvojně účetnictví, kteří mohou manipulovat s daňovým základem z důvodu časového nesouladu nákladů vs. výdajů, a tak získat cash flow užitek z důvodu odvedení menší částky daně, než by odpovídalo ekonomické skutečnosti. Z hlediska celkového společenského užitku (viz. níže) ovšem dochází k vzájemné kompenzaci cash-flow užitků a cash-flow nákladů spojených časovým posunem mezi výnosy, resp. náklady a příjmy, resp. výdaji.
3. **Cash flow užitek z titulu DPH** – při uplatňování nároku na odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu (tzn. z ceny zdanitelných plnění nakupovaných pro ekonomické činnosti plátce včetně daně), před faktickým uhrazením ceny vstupu dodavateli, taktéž vzniká poplatníkovi cash-flow užitek. Výsledkem může být, že daň je státem vrácena ještě před tím, než je tatáž částka obsažená v ceně vstupu zaplácena.
4. **Manažerské užitky** – vznikají daňovým poplatníkům proto, že daňový systém, resp. konkrétní daň vyžaduje vedení (nebo zavedení) určitého informačního

---

¹⁴ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 47

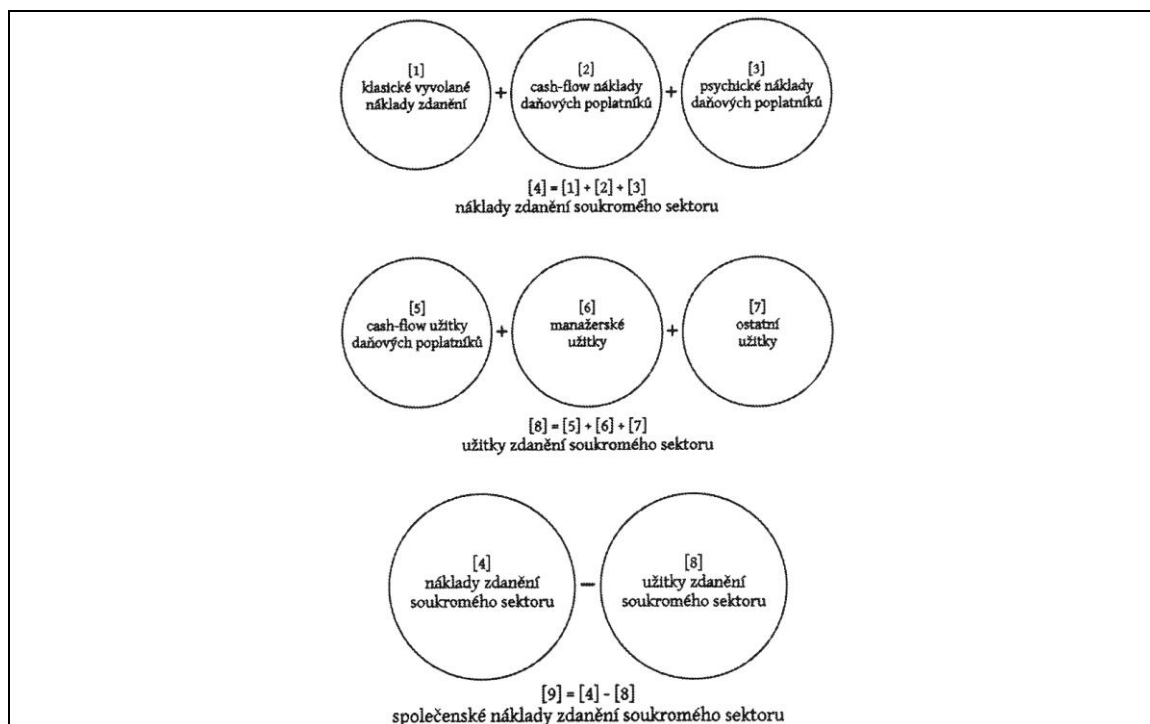
systemu, který by daňový poplatník jinak nezavedl, a který mu umožňuje zlepšit rozhodovací procesy při řízení určité ekonomické činnosti.

5. **Užitky z titulu přechodu zaměstnanců státní daňové správy do soukromého sektoru** – v případě tohoto přechodu dochází ke vzniku pozitivní externality v tom smyslu, že náklady na školení, resp. zvýšení kvalifikace bývalého zaměstnance veřejné správy nesla vláda (byly součástí přímých administrativních nákladů zdanění). Po jeho odchodu do soukromého sektoru je jeho zvýšená kvalifikace využita nikoliv vládou, ale soukromým sektorem. Navíc je zde možnost využít interní informace získané zaměstnancem po dobu jeho působení v daňové správě.

1.3.2 Vymezení nákladů soukromého sektoru vyplývajících z daní¹⁵

Vzhledem k existenci jak nákladů, tak užitků vyvolaných daňovým systémem, je nutné tyto dva druhy efektů vzájemně kompenzovat. Tzv. společenské náklady zdanění soukromého sektoru lze vyjádřit takto:

Schéma č. 2: Společenské náklady zdanění soukromého sektoru¹⁶

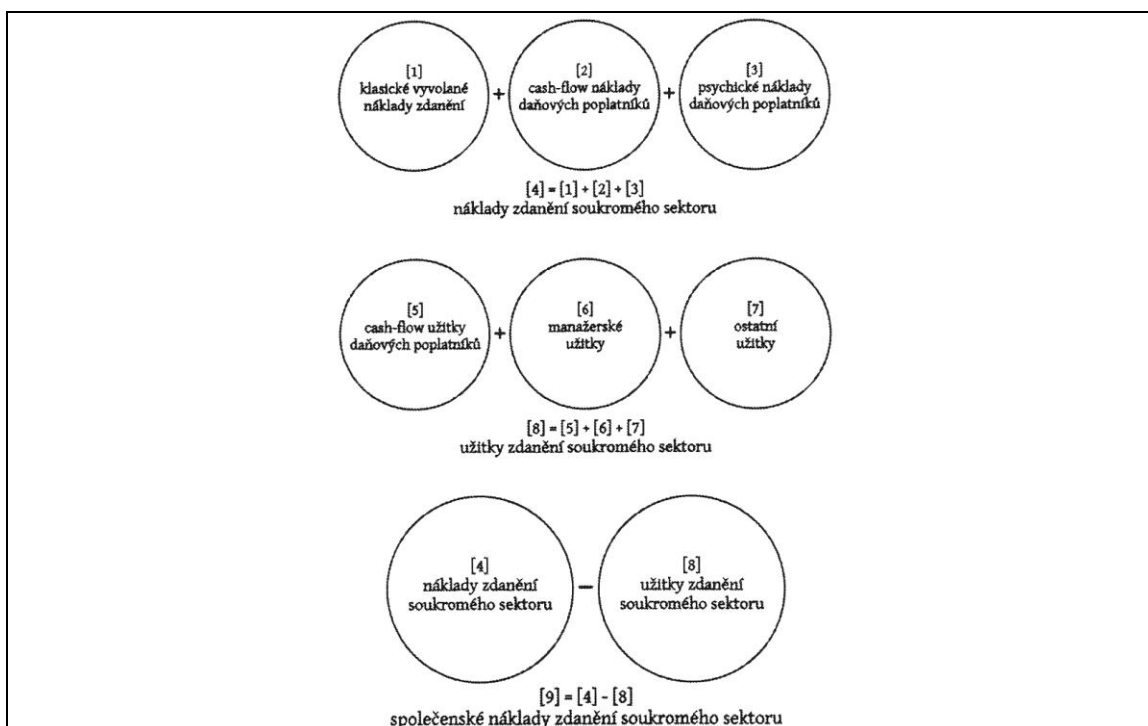
¹⁵ Zpracováno na základě: PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 45-46

¹⁶ PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 45

Součet položek [1] až [3] tvoří celkové náklady zdanění soukromého sektoru, položky [5] až [7] tvoří celkové užítky. Rozdíl mezi celkovými náklady a celkovými užitky soukromého sektoru, souvisejícími se zdaněním, vytváří celkové společenské náklady zdanění soukromého sektoru. Tento pojem se označuje jako čisté vyvolané náklady zdanění.

Vezmeme-li dále v úvahu tzv. náklady na fungování daňového systému (jde o administrativní a vyvolané náklady a další náklady spojené s výběrem daní), lze celkové společenské náklady vyjádřit takto:

Schéma č. 3: Celkové společenské náklady zdanění¹⁷

1.3.3 Časový aspekt vyvolaných nákladů¹⁸

Z pohledu časového vzniku a trvání různých druhů nákladů, souvisejících s daňovým systémem, existují dva druhy nákladů (bez ohledu na to, zda jde o náklady administrativní či vyvolané).

¹⁷ PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 46

¹⁸ Zpracováno na základě: PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 52-53

Jsou to:

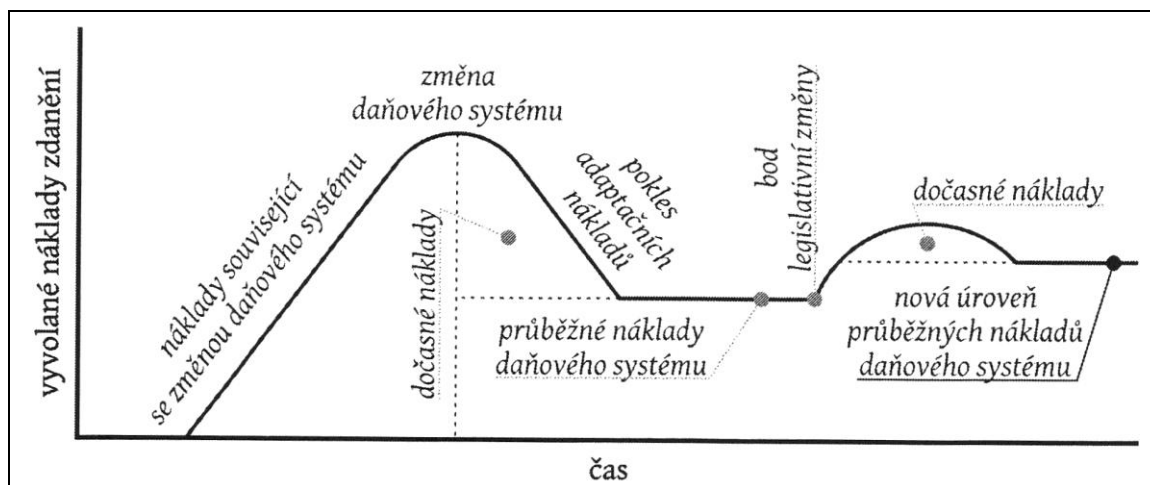
- průběžné, v čase relativně stabilní náklady daňového systému,
- náklady související se změnami daňového systému

Náklady změn daňového systému souvisejí zejména se zaváděním nových daní nebo s podstatnými změnami konstrukce určité daně. Jakkoli je toto rozdělení nákladů jednoduché, v praxi není snadné oddělit, které náklady patří do první nebo do druhé skupiny (zejména v případě častých a různorodých změn daňových zákonů). Toto rozlišování má význam zvláště pro měření vyvolaných nákladů zdanění, protože náklady související se změnami daňového systému mohou podstatným způsobem zkreslit výsledky měření vyvolaných nákladů. Ekonomicky vzato – tyto náklady by měly být časově rozlišeny a neměly by být započítány pouze do roku, kdy vznikly.

Tento ekonomicky ideální postup však v praxi měření (vyvolaných ani administrativních nákladů) nemůže být vždy uplatňován. V oblasti vyvolaných nákladů patří mezi náklady změn daňového systému zejména investice do lidského kapitálu (školení vlastních zaměstnanců), změny softwarového vybavení a další investice (hardware). Protože není jasné, jak dlouhá by měla být doba, na niž by měly být tyto náklady rozkládány (neznáme dobu platnosti nově zavedené daňové legislativy, resp. dobu mezi dvěma podstatnými změnami příslušné daně), jsou v praxi tyto náklady často zahrnuty k příslušnému roku vzniku. V důsledku výše uvedeného postupu může v situaci, kdy jsou vyvolané (i administrativní) náklady měřeny v roce výrazné daňové změny (nebo těsně před ní či po ní), dojít k nadhodnocení velikosti nákladů daňového systému.

Časový vývoj vyvolaných nákladů lze zobrazit pomocí schématu č. 4.

Schéma č. 4: Model změn administrativních a vyvolaných nákladů po zavedení nové daně¹⁹

2 Administrativní náklady v České republice

V této kapitole budou rozebrány přímé a nepřímé administrativní náklady zdanění v České republice.

2.1 Struktura daní v České republice

Vymezení daní uvalovaných na poplatníky dle předmětu zdanění a druhu zdanění přehledně udává tabulka č. 1.

Tabulka č. 1 :

¹⁹ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 53

Tabulka č. 1: Daně uvalované v České republice dle předmětu zdanění²⁰

Daň	Předmět zdanění
Daň z příjmů fyzických osob	osobní důchody
Daň z příjmů právnických osob	důchody firem
Pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení	osobní a firemní důchody
Daň z nemovitostí	nemovitosti
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	transfer majetku
Daň silniční	automobily používané k podnikání
DPH	přidaná hodnota
Spotřební daně z: <ul style="list-style-type: none"> • minerálních olejů • lihu • piva • vína a meziproduktů • tabákových výrobků 	množství minerálních olejů v l nebo t množství etanolu v hl množství piva v hl a koncentrace extraktu původní mladiny v % množství vína a meziproduktů v hl cena pro spotřebitele, množství komodity v ks nebo v kg
Ekologické daně <ul style="list-style-type: none"> • ze zemního plynu • z pevných paliv • z elektřiny • při přepisu automobilu 	množství plynů v MWh spalného tepla množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku množství elektřiny v MWh první přepis automobilu s hmotností do 3,5 tuny s rokem výroby do 1999 a normou nižší než EURO 3

²⁰ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 15

Mezi daně by se daly zahrnout i správní poplatky, protože svou povahou (nedobrovolné a neekvivalentní) plní obě základní charakteristiky daní. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a důchodové pojištění jsou parafiskálními platbami, neboli neplynou do veřejných rozpočtů, ale jsou účelově vázané a proto plynou do mimorozpočtových fondů.²¹

2.2 Přímé administrativní náklady v České republice

Každá státní instituce vede podrobný přehled svých příjmů a výdajů, ovšem zjistit poměr administrativních nákladů na celkové náklady je často velice složité. Ještě komplikovanější je zjistit, které z těchto administrativních nákladů jsou způsobeny jednotlivými vybíranými daněmi.

Největší počet daní v České republice administruje soustava územních finančních orgánů, která přesně eviduje výši přímých administrativních nákladů. Dalšími institucemi, které se zabývají správou a výběrem daní je Generální ředitelství cel, Česká správa sociálního zabezpečení a jednotlivé zdravotní pojišťovny. Zjištění administrativních nákladů u těchto tří institucí je ovšem obtížnější, protože nezaznamenávají jejich poměr k celkovým nákladům. Nejtěžší je zkoumání těchto nákladů u zdravotních pojišťoven, protože ty fungují na základě decentralizovaného systému²² a získávání potřebných dat je velice obtížné z důvodu jejich nedostatku.

Výši přímých administrativních nákladů zdanění v České republice a dalších státech světa v říjnu 2004 počítala Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD).²³ Ta vydala sérii srovnávacích informací, jejichž cílem bylo poskytnout informace o daňových systémech a jejich správě v členských zemích OECD. Pro Českou republiku je vypočítáno 2,08 Kč přímých administrativních nákladů na 100 korun vybraných daní (pro rok 2002). To znamená, že každá stokoruna vybraná finančními, celními a dalšími orgány stojí více než dvě koruny na přímých administrativních nákladech s výběrem spojenými. Toto číslo

---

²¹ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 15

²² V České republice neexistuje jednotný ústřední orgán, který by měl výběr zdravotních pojištění na starosti, ale správu zajišťují pojišťovny poplatníků.

²³ Převzato z: NESEJT, Pavel. Výběr daní nás stojí miliardy. *Finance.cz* [online]. 21.4.2005 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/46572-vyber-dani-nas-stoji-miliardy/>>.

není nijak lichotivé hlavně v mezinárodním srovnání, neboť zde je viditelný rozdíl mezi výší přímých administrativních nákladů v České republice a významných státech světa (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: Srovnání administrativních nákladů v rámci jednotlivých zemí²⁴

Země	Přímé administrativní náklady v % ze 100 korun vybraných daní
Rakousko	0,72
Belgie	1,00
Česká republika	2,08
Finsko	0,67
Francie	1,44
Maďarsko	1,35
Japonsko	1,62
Holandsko	1,76
Norsko	0,59
Polsko	1,32
Portugalsko	1,68
Slovensko	1,46
Španělsko	0,78
Švédsko	0,42
Turecko	0,86
Velká Británie	1,15
USA	0,52

Měření bylo zřejmě impulsem pro ústřední finanční a daňové ředitelství a odbor daní a cel Ministerstva financí ČR, aby provedli vlastní propočty nákladovosti daňové správy. Bylo vypočítáno, že v České republice je výše přímých administrativních nákladů 1,37 % na 100 Kč vybraných daní. Rozdíl mezi výsledkem uveřejněným OECD a MF je způsoben faktory ovlivňující výpočet, mezi nimiž jsou nejvýznamnější:

- rozdíly v daňových sazbách a struktuře daní,
- výběr zdravotního a sociálního pojištění,
- chybějící metodologie pro společné měření.

²⁴ Podle NESEJT, Pavel. Výběr daní nás stojí miliardy. *Finance.cz* [online]. 21.4.2005 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/46572-vyber-dani-nas-stoji-miliardy/>>.

Parafiskální příjmy jsou hlavním zdrojem daňových příjmů pro mnoho zemí a jejich začlenění, respektive vyčlenění z daňové základny pro kalkulace nákladů spojených s výběrem daní může mít významný dopad na výsledek. Dalším faktorem je neexistence obecně akceptované metodologie pro měření administrativních nákladů. Úřady, které zveřejňují poměr nákladů spojených s výběrem daní, obvykle neodhalují detaily způsobu měření použitého pro své kalkulace. Výsledek je také ovlivněn tím, zda jsou nebo nejsou do příjmů započítávány nadměrné odpočty DPH a vratky daně spotřební.

Výběr daní je i po přepočtu jedním z nejdražších ve sledovaných státech. Pouze Slovensko, Portugalsko, Holandsko, Japonsko a Francie mají podíl přímých administrativních nákladů na vybraných daních vyšší než Češi.

Možnosti, jak snížit administrativní náklady, jsou zejména tyto:

1. zvýšení daňové zátěže a s ní spojený větší výběr daní při stejném počtu úředníků,
2. snížení nákladů na výběr těchto daní

V roce 2007 byly celkové výdaje na činnost územních finančních orgánů 7 458 474 Kč. Při příjmech ve výši 576 537 645 Kč je pro tento rok vypočten poměr administrativních výdajů ve výši 1,29 Kč na 100 Kč příjmů a 447 220 Kč na 1 zaměstnance. Analogicky jsou vypočteny poměry za předcházející roky. Vývoj příjmů, výdajů a administrativních nákladů (neboli nákladovosti) od roku 2003 do roku 2007 je uveden v tabulce č. 3. a tabulce č. 4.²⁵

---

²⁵ Podle *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2005 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz>>.

Tabulka č. 3: Vývoj příjmů, výdajů a počtu zaměstnanců územních finančních orgánů

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	225 635 000	323 452 000	514 524 000	513 726 000	576 506 000
Příjmy v kapitole 312 - MF	38 317	56 620	33 608	42 518	31 645
PŘÍJMY CELKEM	225 673 317	323 508 620	514 557 608	513 768 518	576 537 645
VÝDAJE CELKEM	6 417 899	6 610 832	6 926 330	7 234 856	7 635 423
z toho: běžné výdaje	5 981 917	6 285 173	6 513 866	6 941 058	7 300 002
VÝDAJE (bez tvorby RF)	6 364 426	6 497 999	6 687 981	7 057 547	7 458 474
z toho: běžné výdaje	5 952 777	6 212 681	6 474 272	6 905 875	7 269 592
Počet zaměstnanců	15 668	15 600	15 474	15 619	15 629

Zdroj: MF ČR

Tabulka č. 4: Vývoj nákladovosti

Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby RF					
Výdaje na	2003	2004	2005	2006	2007
100 Kč příjmů	2,82	2,01	1,30	1,37	1,29
1 zaměstnanec	406 205,39	416 538,40	432 207,64	451 856,52	477 220,17
Běžné výdaje na 1 zaměstnanec	379 932,15	398 248,78	418 396,79	442 145,78	465 134,81

Zdroj: MF ČR

V následující tabulce č. 5 jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy, které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi (do celkové částky upraveného daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty DPH a vratky daně spotřební).

Tabulka č. 5: Vývoj nákladovosti na základě upravených dat pro mezinárodní srovnání

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2003	2004	2005	2006	2007
PŘÍJMY CELKEM	225 673 317	323 508 620	514 557 608	513 768 518	576 537 645
nadměrné odpočty DPH	231 390 000	229 070 000	171 419 000	210 711 000	239 899 000
vratky daně spotřební	4 937 000	1 771 000	29 000	40 000	20 000
UPRAVENÉ PŘÍJMY	462 000 317	554 349 620	686 005 608	724 519 518	816 456 645
VÝDAJE (bez tvorby RF)	6 364 426	6 497 999	6 687 981	7 057 547	7 458 474
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2003	2004	2005	2006	2007
100 Kč upravených příjmů	1,38	1,17	0,97	0,97	0,91

Zdroj: MF ČR

Z výše uvedených tabulek je viditelný příznivý trend snižování přímých administrativních nákladů. Tento trend je výsledkem stále se zvyšujícího množství podávání dokumentů

v elektronické podobě, růst daně z příjmů (v roce 2003 ve výši 225 673 317 Kč, zatímco v roce 2007 tyto příjmy činí 576 537 645 Kč), převodu správy spotřebních daní na celní orgány a změny v DPH při dovozu zboží po vstupu ČR do EU.

2.3 Nepřímé administrativní náklady v České republice

V této kapitole budou rozebrány vyvolané náklady zdanění v České republice na základě analýzy Světové banky, IFC a PricewaterhouseCoopers a poté administrativní náklady z titulu vedení účetnictví a podle druhů daní. Náklady budou rozebírány v souvislosti se samostatně výdělečnou činností fyzických osob, protože vybraná organizace v praktické části bakalářské práce je fyzickou osobou.

2.3.1 Porovnání administrativních nákladů České republiky s vybranými zeměmi světa²⁶

Řada zemí po celém světě snižuje daňové sazby, zjednodušuje administrativní procesy a modernizuje způsoby plateb. Tyto změny každoročně hodnotí Světová banka, IFC a PricewaterhouseCoopers pomocí analýzy *Jak se platí daně 2009*, vycházející ze zprávy *Doing Business 2009*. Analyzuje daňové systémy, sleduje reformní kroky a měří výhodnost daňového systému pro středně velké místní podniky ve 181 zemích světa.

V analýze bylo zjištěno, že v letech 2007 – 2008:

- Celkem 36 zemí zjednodušilo své daňové systémy.
- Nejoblíbenější daňovou reformou bylo snížení sazby daně z příjmů právnických osob (21 zemí) a zlepšení elektronického podávání daňového přiznání a placení daní (12 zemí).
- Osm zemí snížilo celkový počet daní placených podniky.

---

²⁶ Zpracováno dle *Jak se platí daně 2009* [online]. 2008 [cit. 2009-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.sbohemcesko.cz/news/jak-se-plati-dane-2009-nova-zprava-potvrzuje-ze-jednodussi-danove-systemy-jsou-vyhodne-i-pro-statni-spravu>> a *Paying Taxes 2009. The global picture* [online]. 2009 [cit. 2009-04-21]. Dostupný z WWW: <[http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishations.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/\\$File/Paying_Taxes_2009.pdf](http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishations.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/$File/Paying_Taxes_2009.pdf)>. s. 11 a 36

- V průměru tvoří daně z příjmů právnických osob jen 13 % celkového počtu daňových plateb, zabírají 26 % času potřebného na splnění všech daňových povinností a tvoří 37 % celkové daňové zátěže (v rámci případové studie použité pro výpočty).
- Odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění tvoří v průměru 34 % celkové daňové zátěže, přičemž studie bere v úvahu pouze část daně, kterou platí zaměstnavatel. Tyto daně jsou významné zejména v zemích EU, kde tvoří dokonce 65 % celkové daňové zátěže.
- V České republice tvoří daň z příjmů právnických osob 6 %, nepřímé daně 3 % a sociální zabezpečení a zdravotní pojištění 40 % celkové daňové sazby, což činí celkem 49 % (srovnání s vybranými státy světa viz graf č. 1)
- Česká republika patří mezi země, které snížily sazbu daně z příjmů právnických osob (z 24 % na 21 %). Přesto se v žebříčku celkové výhodnosti daňového systému umístila až na 118. místě.

Umístění České republiky až na 118. místě naznačuje, že jiné země provedly ještě obsáhlejší a výraznější reformy. V budoucnosti by se Česká republika měla zaměřit na zjednodušení administrativy související s placením daní, zejména z pohledu podniků. Snížení daňových sazeb je bezesporu pozitivní krok, ale jeho účinek bude ještě výraznější, bude-li spojen s reformami, které sníží administrativní náročnost výpočtu a placení daní. Pro zefektivnění českého daňového systému bude zřejmě zásadní úprava způsobu výpočtu a vybírání sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Tyto odvody dnes tvoří největší část jak celkové daňové povinnosti podniků v ČR, tak času, který potřebují na její splnění. Státní správa již připravuje opatření, která by měla podnikům snížit a zjednodušit daňovou administrativu.

Z níže uvedené tabulky č. 6. je také patrné, že Česká republika má jeden z nejvyšších časů potřebných na splnění daňových povinností, a to ve výši 930 hodin. Delší čas je z celého světa potřeba jen v zemích: Bělorusko (1188 hod.), Brazílie (2600 hod.), Nigérie (938 hod.) a Vietnam (1050 hod.).

Tabulka č. 6: Srovnání zemí podle kritérií analýzy Paying taxes 2009²⁷

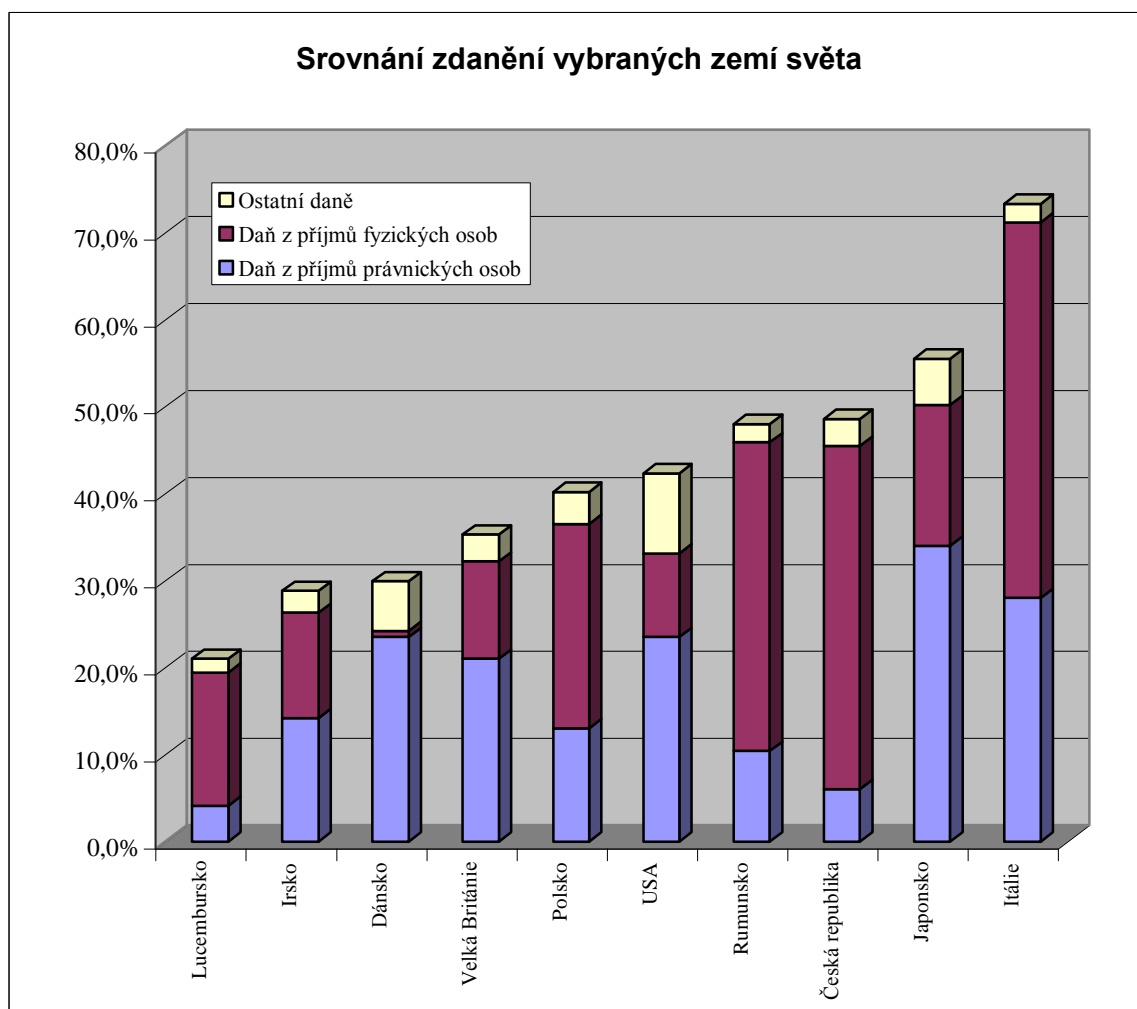
Země	Pořadí výhodnosti daňového systému	Čas potřebný na splnění daňových povinností (hod.)	Počet plateb	Daňové zatížení v %
Česká republika	118.	930	12	48,6 %
Dánsko	13.	135	9	29,9 %
Irsko	6.	76	9	28,8 %
Itálie	128.	334	15	73,3 %
Japonsko	112.	335	13	55,4 %
Lucembursko	14.	58,5	22	21,0 %
Polsko	142.	418	40	40,2 %
Rumunsko	146.	202	113	48,0 %
Velká Británie	16.	105	8	35,3 %
USA	46.	187	10	42,3 %

Ministerstvo financí si je vědomo, že je nezbytné modernizovat český daňový systém a zjednodušit související administrativu. V současnosti jsou vytvářeny tři hlavní projekty, které by měly pomoci splnit tento cíl: Nový zákon o správě daní, vznik jednotného úřadu, který by spravoval všechny daně, cla, sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, a nový zákon o daních z příjmů. Budou-li tyto reformy schváleny, povedou ke snížení času, potřebného na splnění daňových povinností. První výsledky těchto reforem však budou z důvodu doby zavedení reforem a vyhodnocení nových dat dostupné nejdříve v roce 2010.

Graf č. 1 znázorňuje zdanění vybraných zemí světa.

²⁷ Zpracováno podle Paying Taxes 2009. *The global picture [online]*. 2009 [cit. 2009-04-21]. Dostupný z WWW: <[http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishations.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/\\$File/Paying_Taxes_2009.pdf](http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishations.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/$File/Paying_Taxes_2009.pdf)>. s. 73 až 84

Graf č. 1: Srovnání zdanění vybraných zemí světa²⁸

Čtyři země Evropské unie se podle hodnocení Světové banky, IFC a PwC umístily mezi 20 zeměmi s nejméně výhodným daňovým systémem: Irsko (6), Dánsko (13), Lucembursko (14) a Velká Británie (16). Naopak Itálie (128), Polsko (142) a Rumunsko (146) mají nejsložitější daňové systémy v EU. Z grafu č. 1 je patrné, že výhodnost daňového systému je jen částečně spojená s výší daní.

²⁸ Zpracováno podle Paying Taxes 2009. *The global picture [online]*. 2009 [cit. 2009-04-21]. Dostupný z WWW: <[http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/\\$File/Paying_Taxes_2009.pdf](http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/$File/Paying_Taxes_2009.pdf)>. s. 82 až 84

2.3.2 Reálné nepřímé administrativní náklady zdanění v ČR²⁹

Povinnost vést účetnictví je bezprostředně svázána se samostatně výdělečnou činností fyzických osob a tedy by se dalo na první pohled říci, že nejužší vztah bude mít účetní agenda s důchodovými daněmi, kterým podnikatelské zisky podléhají. Prakticky však, je-li subjekt zaregistrován zároveň jako plátce daně z přidané hodnoty, většinu informací, které jsou nezbytné k plnění povinností souvisejících s DPH, čerpá rovněž právě z účetnictví. Okrajově je v účetnictví zobrazována agenda související s daní silniční a dalšími majetkovými daněmi.

Logicky je zde na místě otázka, zda účetnictví vede daňový subjekt kvůli svým daňovým povinnostem nebo naopak díky tomu, že (z jiných důvodů) vede účetnictví, je schopen (lépe) stanovit základ daně a daň. Odpověď na tuto otázku je zároveň řešením problému, kolik procent z nákladů na vedení účetnictví lze považovat za vyvolaný daňový náklad.

Význam informací plynoucí z účetnictví pro daňové účely (zejména stanovení základu daně) často, především v případě právnických osob, předstihuje ostatní funkce účetnictví. Pokud jde o fyzické osoby, lze říci, že většina fyzických osob, vedoucí dříve jednoduché účetnictví a nyní většinou daňovou evidenci, nevyužije údaje z něj plynoucí k ničemu jinému než právě ke stanovení základu daně, eventuelně jako důkazního prostředku pro správce daně. Tak jsou veškeré náklady související s povinností vést účetnictví fakticky vyvolanými daňovými náklady. Často je tomu dokonce tak, že fyzická osoba je lehce schopna stanovit základ daně i bez vedení účetnictví, respektive daňové evidence (např. jen z pokladního softwaru), ale kvůli požadavku zákona o účetnictví a kvůli případné daňové kontrole musí evidenci sestavit.

Váha dalších aspektů účetnictví, jinak řečeno využití dat k ekonomickému rozhodování o účetní jednotce, stoupá s těmito faktory:

- velikost účetní jednotky (obrat, počet zaměstnanců, množství aktivit),
- přechod od daňové evidence k účetnictví,
- přechod od neauditované účetní jednotky k povinnosti mít účetní závěrku ověřovanou auditorem (výjimečně dobrovolný audit).

---

²⁹ Zpracováno na základě: PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 67-70

Dochází-li ke změnám v těchto směrech, je pravděpodobné, že role účetnictví jako podkladu pro stanovení základu daně a kontroly pro správce daně se zmenšuje ve prospěch informačního zdroje pro management a jeho ekonomická rozhodování, dispozičního zdroje (poskytuje podklady, které jsou potřebné k řízení podnikatelské činnosti, podklady pro získání podpor z veřejných rozpočtů), informačního zdroje pro veřejnost atd. Potom také již nelze veškeré náklady na vedení účetnictví zahrnovat mezi vyvolané daňové náklady a naopak protisměrně vzrůstá význam manažerských užitků.

Skutečnosti, s nimiž klesá pravděpodobnost, že účetnictví je využíváno pouze k určení základu daně, jsou zobrazeny v schématu č. 5. To zobrazuje odhad proporcí, v nichž náklady na účetnictví souvisí s daněmi. Pro lepší ilustraci jsou do schématu zařazeny i právnické osoby.

Schéma č. 5: Náklady na vedení účetnictví – podíl vyvolaných daňových nákladů³⁰

Fyzická osoba vedoucí daňovou evidenci	
	<i>náklady na vedení daňové evidence lze takřka zcela považovat za vyvolané daňové náklady</i>
Fyzická osoba vedoucí podvojně účetnictví/Právnická osoba vedoucí jednoduché účetnictví	
	<i>náklady na účetnictví jsou z větší části daňové vyvolané daňové náklady</i>
Právnická osoba – obchodní společnost – nepodléhající auditu	
	<i>náklady na účetnictví jsou z menší části daňové vyvolané daňové náklady</i>
Auditovaná účetní jednotka, například akciová společnost	
	<i>téměř žádné vyvol. nákl.</i>

Při zjišťování výše vyvolaných nákladů je zapotřebí identifikovat náklady plynoucí z vedení účetnictví, mzdové agendy a pojistné agendy. Přehledně tuto skutečnost zobrazuje tabulka č. 7:

³⁰ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 69

Tabulka č. 7: Identifikace vyvolaných daňových nákladů plynoucí z vedení účetnictví, mzdové a pojistné agendy³¹

Náklady vyvolané účetnictvím, mzdovou a pojistnou agendou			
Náklady na osobu pro danou agendu	Sám poplatník	Zaměstnanci poplatníka	Externí dodavatel
Ocenění nákladu	Čas poplatníka • cena dle průměrné mzdy (ČSÚ) • ocenění poplatníkem	Mzdy + 34% pojistného placeného zaměstnavatelem ³²	Fakturované částky
Další související náklad	Software	Software	Zahrnuto v ceně služby
Ocenění nákladu	Požizovací cena resp.roční odpis (20 %) + upgrade	Požizovací cena resp.roční odpis (20 %) + upgrade	xxx
Další související náklad	Hardware	Hardware	Zahrnuto v ceně služby
Ocenění nákladu	Ročně pořizovací ceny	Ročně 1/4 pořiz. ceny	xxx
Metodologická otázka	V jakém poměru je náklad vyvolaným daňovým nákladem? (za rok)		
Odpověď	Účetnictví FO: 60 % Software FO: $0,6 \times PC \times 0,2 + \text{upgrade/update v plné výši}$ Hardware FO: $0,6 \times 0,25 \times PC$ Účetnictví PO, software, hardware: 0 %		

Pozn.: PC = Pořizovací cena

2.3.3 Identifikace vyvolaných nákladů pro jednotlivé daně³³

2.3.3.1 Obecně k systému výběru daní

Pokud jde o daňové řízení v České republice, chronologicky prvním krokem poplatníka, jímž musí plnit požadavky daňové správy, je jeho registrace u správce daně. V rámci ČR jsou nejčastěji využívány tyto 2 druhy podnikání:

- na základě živnostenského oprávnění,
- na základě zápisu v Obchodním rejstříku.

³¹ PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 70

³² Pozn. autora: Do roku 2009 bylo pojistné placené zaměstnavatelem ve výši 35 %

³³ Zpracováno dle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 71-79 a MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony : Úplná znění platná k 1. 1. 2008*. 16. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. s. 6-68, s. 90-92, s. 95-172

Ještě před začátkem podnikání čekají na podnikatele první vyvolané administrativní náklady spojené s registrací do živnostenského rejstříku, přihlášením na finanční úřad, zdravotní pojišťovnu, správu speciálního zabezpečení a úřad práce. To je prováděno na základě jednotného registračního formuláře.

Minimální výše vyvolaných administrativních nákladů činí:

- 1000 Kč – správní poplatek živnostenskému úřadu za registraci do živnostenského rejstříku,
- čas strávený na cestu k živnostenskému úřadu a vyplňování formulářů,
- psychická zátěž (např. z důvodu neznalosti formulářů, odpovědnosti správně vyplněných údajů apod.),
- náklady obětované příležitosti.

Výše těchto nákladů roste se vzdáleností úřadů, podnikáním cizinců, podnikáním vázaných či řemeslných živností (zde je potřeba dokládat další doklady), pozdější registrací dalších živností (poplatek 500 Kč) atd.

V případě podnikání na základě zápisu do obchodního rejstříku se vyvolané náklady značně liší podle formy podnikání a jsou mnohonásobně vyšší než u podnikání na základě výpisu z živnostenského rejstříku.

2.3.3.2 Daň z příjmů fyzických osob

Zdanění fyzických osob je pro poplatníky komplikované zejména v těchto oblastech:

- čtené položky jsou osvobozeny od daně, osvobození jsou upravována,
- složitá konstrukce základu daně,
  - existence „dílčích daňových základů“,
  - vymezení výdajů, resp. nákladů, které lze považovat za výdaje, resp. náklady vynaložené na „dosažení, zajištění a udržení“ příjmů, resp. výdajů,
  - zobrazení majetku a odpisů v účetnictví – odlišnost účetních a daňových odpisů,
- úpravy základu daně – nezdanitelné části základu daně, od základu daně odečitatelná ztráta z předchozích let, slevy na dani a daňové zvýhodnění,
- různé techniky výběru daně (např. zda dochází ke srážkám u zdroje nebo platba je realizována až po podání daňového přiznání, atd.),

- návaznost zdanění příjmů z podnikání na účetní předpisy (v případě účetních jednotek).

Příjmy fyzických osob jsou rozděleny do pěti skupin (§6 - §10 zákona o dani z příjmů), které musí být sledovány odděleně až do okamžiku, kdy jsou na základě těchto příjmů s použitím k nim se vztahujících výdajů stanoveny tzv. dílčí daňové základy. Teprve součtem těchto dílčích daňových základů je stanoven celkový základ daně fyzické osoby, a ten podléhá dalším úpravám.

Složitá konstrukce základu daně spočívá nejen v existenci dílčích daňových základů, ale rovněž v dalších skutečnostech, kterými jsou zejména vymezení výdajů, které lze od příjmů odečíst a různá technika zdanění jednotlivých příjmů. Technicky odlišné je rovněž zdanění příjmů plynoucí ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 6), kde jsou vyvolané daňové náklady přesunuty zcela na zaměstnavatele. Ten administruje nejen odvod zálohy na daň z příjmů, odvod pojistného na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění, ale rovněž většinu zvýhodnění a úlev, na které má zaměstnanec nárok, ať už jde o příjmy od daně osvobozené, částky upravující základ daně nebo i částky ovlivňující skutečnou výši daně (slevy na dani).

Nejkomplikovanější situaci má poplatník nejméně u tří druhů příjmů – příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti (§ 7), příjmy z pronájmů (§ 9) a ostatní příjmy (§ 10). U těchto druhů příjmů je totiž obtížné stanovit daňovou uznatelnost výdajů, resp. nákladů. Další komplikací při stanovení základu daně je skutečnost, že mnohé výdaje jsou upravovány či limitovány souvisejícími právními předpisy, které upravují danou problematiku. Typickým příkladem je uplatňování výdajů související s pracovními cestami, se zaplaceným sociálním a zdravotním pojištěním nebo s výdaji na provoz vlastního zařízení k ochraně životního prostředí.

Stanovení základu daně tvoří velkou část vyvolaných daňových nákladů, a to jak klasických, tak i psychických nákladů, a to protože daňové řízení je v České republice stavěné na základě důkazního břemene na straně poplatníka. Poté, co poplatník stanoví základ daně, lze identifikovat další vyvolané daňové náklady v souvislosti s úpravami základu daně. Jsou to nezdanitelné části základu daně (např. dary, zaplacené životní pojištění, příspěvek zaplacený poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním

příspěvkem atd.) a položky odečitatelné od základu daně (např. daňová ztráta vyměřená za předchozí zdaňované období, výdaje při realizaci projektů výzkumu a vývoje, atd.). Následuje výpočet daně, jejíž výši ale poplatník ještě nezaplatí. Tu totiž sníží pomocí slev na dani, které jsou snahou státu zohlednit při uvalení daně z příjmů fyzických osob sociální situaci poplatníka. Ve výsledku dokonce poplatník může na dani nejenom nezaplatit ani korunu, ale může i získat finance v podobě daňového bonusu v případě uplatňování daňového zvýhodnění na vyživované dítě. Veškeré nezdanitelné části základu daně a slevy na dani je třeba pro jejich uplatnění třeba doložit důkazním materiálem.

2.3.3.3 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je v České republice konstruována jako univerzální daň ze spotřeby. Klíčové je vymezení plátce, neboť to je osoba, která do značné míry nese náklady vyvolané existencí této daně. Základním právem plátce je uplatnění nároku na vrácení daně obsažené v ceně nakupovaných vstupů, jsou-li tyto vstupy dodávány rovněž plátcem a pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro uskutečnění své ekonomické činnosti. Základní povinnost plátce je zvyšovat cenu dodávaného zboží, služeb a nemovitostí o sazbu daně.

U dani z přidané hodnoty se dají identifikovat především následující zdroje vyvolaných nákladů:

- vystavování daňových dokladů – plátce je povinen na vyžádání za každé zdanitelné plnění doklad vystavit se všemi náležitostmi,
- uchovávání daňových dokladů – plátce je povinen všechny daňové doklady uchovávat po dobu danou zákonem o dani z přidané hodnoty,
- vypočítávání daně ze základu daně,
- poskytování zároveň snížené i základní sazby daně – plátce musí vést samostatnou evidenci z důvodu správného vyčíslení základu daně a výše daně,
- poskytování osvobozených plnění – plátce musí veškeré vstupy rozdělovat do tří kategorií (plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně a nebo plátce ví, že vstup bude použit jak k dosažení jak osvobozeného, tak i zdanitelného plnění – musí tzv. krátit nárok na odpočet daně koeficientem).

2.3.3.4 Ostatní daně

Spotřební daně: Některé druhy zboží jsou zatěžovány spotřební daní. Jsou to minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty, tabák a tabákové výrobky. Vyvolané náklady mají plátcí těchto daní, kteří mají povinnost daň vypočítat, přiznat a zaplatit.

Daň silniční: Jedná se o majetkovou daň, které podléhají silniční vozidla, která jsou registrovaná a provozovaná v České republice a používána k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti. Taktéž to jsou veškerá vozidla s největší povolenou hmotností alespoň 12 tun, určena výhradně k přepravě nákladů a registrovaná v ČR. Vyvolané náklady, které lze předpokládat od okamžiku, kdy poplatník věnuje pozornost existenci této daně, aniž by jí zatím podléhal, má smysl sledovat od registrace. Vyvolané náklady se soustřeďují kolem splatnosti záloh na daň a jejich maximum lze identifikovat na počátku roku, kdy je podáváno daňové přiznání za uplynulý rok. Specifický náklad vzniká, jestliže zaměstnavatel umožňuje, aby jeho zaměstnanci používali při pracovních cestách vlastní vozidla. I tato vozidla podléhají dani silniční.

Jiné daně (např. z převodu nemovitosti, darovací atd.) se vyskytují během existence organizace zpravidla velice málo, a proto nemají velký vliv na nepřímé administrativní náklady zdanění.

3 Metody optimalizace

Cílem této kapitoly je objasnit možnosti optimalizace vyvolaných nákladů zdanění. Optimalizace spočívají v identifikaci a výpočtu nákladů podle způsobů zpracování účetnictví (daňové evidence), agendy mezd a veškeré správy daní. Tyto činnosti může buď poplatník vykonávat sám nebo si najmout zaměstnance a nebo smluvně zadat jejich zpracování externímu dodavateli. Kromě toho existují vyvolané náklady, na které nemá vliv toto rozdělení, ale jejich výše je konstantní bez ohledu na formu zpracování.

3.1 Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem

Při zjišťování nákladů za zpracování externím dodavatelem je nejprve zapotřebí vyčlenit druhy jím vykonávaných služeb. Zpravidla tito dodavatelé mají za úkol provést tyto činnosti:

1. Účetnictví (daňová evidence):

- zaúčtovat došlé faktury,
- zaúčtovat vydané faktury,
- zaúčtovat doklady za platbu v hotovosti,
- zaúčtovat tržby (vždy za celý měsíc),
- zaúčtovat bankovní výpisy,
- zaúčtovat interní doklady,
- zpracovávat výkazy o majetku a závazcích,
- vést knihu došlých faktur,
- vést knihu vydaných faktur,
- vyplňovat a podávat přiznání k dani z přidané hodnoty,
- ročně vyplňovat a podávat přiznání k dani z příjmu,
- zpracovávání přiznání k dani silniční,
- zpracovávání přiznání k dani z nemovitostí.

2. Mzdová agenda:

- vypočítávat výši hrubých mezd na základě výkazu práce,
- vypočítávat výši nemocenských dávek,
- vypočítávat výši odvodů na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců a zaměstnavatele,
- vypočítávat výši záloh na daň ze závislé činnosti zaměstnanců,
- evidovat doklady pro uplatnění slev na dani a nezdanitelných částí základu daně zaměstnanců i zaměstnavatele,
- vypočítávat výši čistých mezd,
- vypočítávat stravné a cestovní náhrady při pracovních cestách,
- ročně vypočítávat výši odvodů na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele a stanovení měsíčních záloh,
- zpracovávat a podávat roční vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění.

Podle množství poskytovaných služeb a objemu zpracovávaných dokladů jsou externím dodavatelem vystavovány faktury, které tvoří hlavní vyvolané administrativní náklady zdanění. Veškeré ostatní činnosti, které dodavatel nezajišťuje, si musí poplatník zajistit sám. Jedná se například o úhradu daní, skladování dokumentů, hardwarové a softwarové vybavení atd. Po přičtení těchto nákladů je třeba zjistit nebo odhadnout, jaký podíl mají

jednotlivé náklady na vyvolaných nákladech zdanění a vypočítat celkovou výši nepřímých administrativních nákladů zdanění při zpracovávání agend externím dodavatelem. Přepočítané náklady je zapotřebí snížit o vyvolané užítky daňového systému, které jsou například:

- v případě chyby ve vypočítaných údajích úhrada uložených pokut organizaci dodavatelem,
- doporučení pro další rozhodování managementu apod.

Započítáním těchto užitek jsou vypočítány čisté vyvolané náklady zdanění.

3.2 Náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem

Speciálně vyškolený zaměstnanec vykonává veškeré činnosti prováděné externím dodavatelem (viz. kapitola 3.1) a navíc provádí další operace, které dříve vykonával sám poplatník, čímž snižuje jeho vytíženost. Jedná se především o provádění plateb, sbírání, očíslovávání a řazení dokladů, kontrola bankovních výpisů apod. Navíc snižuje psychické náklady poplatníka. Náklady na tohoto zaměstnance jsou: mzda a příplatky plus odvody placené zaměstnavatelem za zaměstnance. Výhodnost využití vlastního zaměstnance stoupá s velikostí objemů zpracovávaného účetnictví.

3.3 Náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem

Nese-li náklady při zpracovávání agendy poplatník sám, je třeba ocenit jeho čas a zjistit související náklady. Pro účely odhadu nákladů lze použít dvojí způsob ocenění. První možností je průměrnou mzdu uváděnou Českým statistickým úřadem pro daný rok přepočtený přes měsíční fond pracovní doby na hodinovou sazbu. Druhou možností je výpočet ocenění času na základě dosažených výsledků hospodaření poplatníka, přepočtený přes měsíční fond pracovní doby na hodinovou sazbu. Při následující analýze bude použita první metoda, protože zjištěné výsledky analýz v průběhu let budou snáze porovnatelné.³⁴

Při zjišťování výše nákladů u poplatníka, který vykonává agendu sám, je opět zapotřebí vyčlenit činnosti potřebné pro splnění zákonem dané daňové povinnosti a vypočítat podíl administrativních nákladů na celkových nákladech. Při tomto způsobu zpracovávání agendy značně rostou psychické náklady, protože veškerá náročnost a zodpovědnost je na

---

³⁴ Podle PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. s. 71

poplatníkovi. Tento způsob vedení agendy je volen především u velmi malých živnostníků z důvodu malého objemu dokladů a rozsahu vykonávaných činností a tedy i celkových administrativních nákladů.

4 Představení vybrané organizace

Cílem této kapitoly je seznámení s vybranou organizací a její struktura v roce 2008.

4.1 Základní informace o organizaci

Knihkupectví Zdenka Petrová vzniklo v roce 1992 na základě vydání živnostenského oprávnění Živnostenským úřadem Pardubice s předmětem podnikání koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. Knihkupectví od počátku prošlo několika provozovny a v současné době má dvě prodejny: Knihkupectví v Pasáži sv. Jana na Tř. 17. listopadu a Knihkupectví Papyrus na Palackého třídě. Celkem je v prodejnách zaměstnáno pět zaměstnanců na hlavní pracovní poměr, jedna na zkrácený úvazek a podle potřeb vypomáhají až tři brigádníci resp. brigádnice.

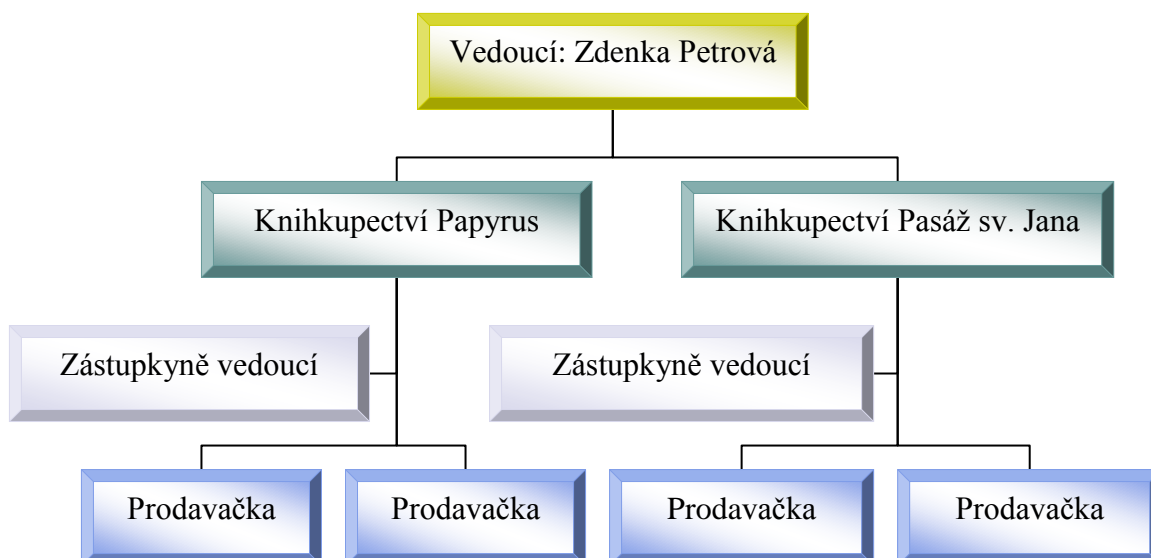
Podnikatelka, Zdenka Petrová, je samozřejmě registrována na Finančním úřadě v Pardubicích jako poplatník daně z příjmů, daně z nemovitosti a daně silniční a plátce daně z přidané hodnoty. Dále je registrována na Okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) v Pardubicích, na Veřejné zdravotní pojišťovně (VZP) a na České národní zdravotní pojišťovně (ČNZP) jako fyzická osoba se živnostenským oprávněním. Taktéž platí některé druhy z místních poplatků: poplatek za odvoz komunálního odpadu Službám města Pardubic a poplatek za stojatou reklamní ceduli Magistrátu města Pardubice.

Z těchto skutečností vyplývají k uvedeným úřadům vztahy a administrativní povinnosti, které jsou analyzovány v páté kapitole.

4.2 Struktura organizace v roce 2008

Organizační strukturu organizace rozdělenou podle provozoven (Knihkupectví Papyrus a Knihkupectví Pasáž Sv. Jana) zobrazuje schéma č. 6. Vedoucí obou provozoven je podnikatelka Zdenka Petrová a pro každou z nich má přidělenou zástupkyni v době její nepřítomnosti.

Schéma č. 6: Organizační struktura organizace podle provozoven.

V současné době zpracovává agendu externí dodavatel na základě smluvního vztahu. Doklady jsou vedeny v daňové evidenci podle § 7b Zákona o dani z příjmů. Tabulka č. 8 zobrazuje výkaz o majetku a závazcích organizace (k 31. 12. 2008), pro lepší nastínění velikosti organizace a množství investovaných peněžních prostředků.

Tabulka č. 8: Výkaz o majetku a závazcích

Výkaz o majetku a závazcích k 31.12.2008 v Kč		
	1. 1. 2008	31. 12. 2008
Dlouhodobý hmotný majetek	668 840,00	605 476,00
Zásoby	2 940 576,00	3 214 505,00
Bankovní účty	9 595,94	116 828,67
Pohledávky	3 184,00	0,00
Závazky	264 945,00	396 871,00

Po sečtení všech aktiv činí prostředky investované do organizace k 1. 1. 2008 celkem 3 877 140,94 Kč a k 31. 12. 2008 celkem 4 333 680,67 Kč, což je roční nárůst o 446 539,73 Kč. Tento údaj ovšem neudává stav hospodaření organizace, ale přehledně s rozdělením na příjmy a výdaje ho zobrazuje tabulka č. 9.

Tabulka č. 9: Výkaz příjmů a výdajů

Výkaz příjmů a výdajů v Kč	
	31. 12. 2008
PŘÍJMY	8 190 733,60
Prodej zboží, výrobků a služeb	8 190 641,70
Ostatní příjmy	91,90
VÝDAJE	7 987 089,86
Nákup materiálu a zboží	5 878 183,81
Mzdy	572 084,00
Platby pojistného	352 050,00
Provozní režie	1 182 919,35
Uzávěrková úprava výdajů	1 852,70
ROZDÍL PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	203 643,74

Z tabulek č. 8 a 9 lze vypočítat základní ukazatele finanční analýzy organizace:

Tabulka č. 10: Finanční analýza organizace ke konci roku 2008

Likvidita běžná	8,394 Kč
Rentabilita celkového kapitálu	0,052 Kč
Rentabilita tržeb	0,025 Kč
Rentabilita nákladů	0,025 Kč
Zadluženost - věřitelské riziko	0,101 Kč
Doba obratu zásob (dny)	143
Produktivita práce	1 365 106,95 Kč
Produktivita mezd	14,32 Kč

Výše uvedené výsledky ukazují, že organizace je finančně zdravá. Běžná likvidita je dokonce několikanásobně vyšší než kritická hranice (1,5 Kč), rentabilita je dobrá, zadluženost nízká. Jediný problém je v době obratu zásob, který činí 143 dní, což je velmi dlouhá doba oproti doporučením (do 20 dní), ovšem zvýšený počet dní je dán podstatou vykonávané činnosti. Vedení organizace by se mělo snažit o snížení doby obratu zásob a rozhodnutí činit na základě finanční analýzy.

V následující tabulce č. 11 je přehled daně z přidané hodnoty, který ukazuje výši základů daně s výši daní podle uskutečněných a přijatých zdanitelných plnění a v tabulce č. 12 je výpočet roční daňové povinnosti.

Tabulka č. 11: Přehled daně z přidané hodnoty za rok 2008

Přehled daně z přidané hodnoty				
Čtvrtletí	Uskutečněná zdanitelná plnění			
	se základní sazbou daně		se sníženou sazbou daně	
	základ daně	daň na výstupu	základ daně	daň na výstupu
I.	142 389	27 066	1 318 409	118 710
II.	107 626	20 461	1 218 011	109 671
III.	147 307	26 865	1 642 705	147 911
IV.	410 355	77 994	3 363 174	168 096
Čtvrtletí	Přijátá zdanitelná plnění			
	se základní sazbou daně		se sníženou sazbou daně	
	základ daně	daň na vstupu	základ daně	daň na vstupu
I.	242 719	46 123	308 533	72 768
II.	250 435	47 588	896 260	80 664
III.	276 471	52 537	1 332 182	120 937
IV.	495 978	94 247	2 612 679	130 642

Tabulka č. 12: Výpočet roční daňové povinnosti

Čtvrtletí	Výpočet daňové povinnosti		
	Daň na výstupu	Odpočet daně	Vlastní daňová povinnost
I.	145 776	118 891	26 885
II.	130 132	128 252	1 880
III.	174 776	173 474	1 302
IV.	246 090	224 889	21 201
Celkem	696 774	645 506	51 268

Celkové shrnutí placených daní uvádí tabulka č. 13. Z tabulky je patrné, že nejvyšším odvodem je sociální zabezpečení ve výši 251 994 Kč (součet pojistného sociálního zabezpečení zaměstnavatele za zaměstnance a sociálního zabezpečení zaměstnanců), následuje zdravotní pojištění ve výši 100 056 Kč a třetí nejvyšší je daň z přidané hodnoty ve výši 51 268 Kč. Celková výše daní činí 424 828 Kč, což vyvolává značné množství nákladů jako například čas potřebný na zjištění výši daní, jejich odvod, apod. V roce 2008 je v daňové evidenci dané organizace na 3 121 položek (toto číslo je každý rok přibližně stejné) a v knize faktur je zapsáno na 768 položek. Velké množství prováděných zápisů vyvolává vysoké množství vyvolaných nákladů, které jsou rozebrány v páté kapitole.

Tabulka č. 13: Přehled daní placených podnikatelem

Přehled daní placených podnikatelem		
Druh daně	Četnost placení	Celková daňová povinnost
Daň z přidané hodnoty	měsíční	51 268 Kč
Daň z příjmů	roční	-10 680 Kč
Sociální pojištění OSVČ	roční	20 748 Kč
Zdravotní pojištění OSVČ	roční	17 558 Kč
Sociální pojištění zaměstnavatele za zaměstnance	měsíční	192 701 Kč
Sociální pojištění zaměstnanců	měsíční	59 293 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnavatele za zaměstnance	měsíční	66 704 Kč
Zdravotní pojištění za zaměstnanců	měsíční	33 352 Kč
Daň z nemovitosti	roční	1 159 Kč
Daň silniční	roční	2 400 Kč
Správní poplatky	roční	7 883 Kč
Celkem	x	424 828 Kč

5 Identifikace a analýza nepřímých administrativních nákladů zdanění ve vybrané organizaci

V následujících kapitolách jsou náklady podle způsobu zpracování nejdříve identifikovány a poté vypočítány a analyzovány.

5.1 Identifikace vyvolaných nákladů zdanění

Cílem této kapitoly je zjistit všechny druhy nákladů spojených se správou daní a jejich přiřazení ke způsobu zpracování.

5.1.1 Vyvolané náklady a užitky bez ohledu na způsobu zpracování

Ve zvolené organizaci byly zjištěny následující vyvolané náklady a užitky, které jsou fixní vzhledem ke zpracovávající osobě.

Klasické vyvolané náklady zdanění:

- prostory na skladování dokladů po dobu danou zákonem,
- čas potřebný na převody peněz OSSZ, FÚ, VZP, ČNZZ,
- poplatky bankám za převod peněz OSSZ, FÚ, VZP, ČNZZ.

Cash-flow náklady:

- platby DPH na základě nezaplacených přijatých faktur se zdanitelným plněním před datem odvodu,
- platby DPH na základě nezaplacených přijatých dobropisů.

Cash-flow užitky:

- platby DPH na základě nezaplacených došlých faktur se zdanitelným plněním před datem odvodu.

Jiné užitky v dané organizaci zjištěny nebyly a to ani manažerské, protože poplatník z účetnictví ani z jiných evidencí pro správu daní informace pro své rozhodování nečerpá.

5.1.2 Vyvolané náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem

Při zpracovávání účetnictví, mezd, apod. externím dodavatelem jsou největším vyvolaným nákladem fakturované částky. Lze identifikovat i další náklady, ovšem jejich poměr k administrativním nákladům je v řádech procent. Jsou to tyto náklady:

- hardwarové a jiné technické vybavení potřebné pro dokumentaci tržeb a je jejich tisk, tisk daňových dokladů apod.
- software,
- papírenské potřeby,
- čas potřebný pro očíslovávání a řazení dokumentů pro externí dodavatele,
- čas potřebný na kontrolu a přiřazování jednotlivých plateb v bankovních výpisech pro externí dodavatele,
- psychické náklady spojené se výše uvedenými náklady.

Vyvolané náklady na počítače a software jsou i při zpracovávání agendy externím dodavatelem a to z důvodu zákona o dani z přidané hodnoty, který stanovuje povinnost plátcům evidovat provedené platby a vystavovat pokladní bloky, čímž se taktéž zvyšují náklady na papírenské potřeby.

Při oceňování času poplatníka byla použita průměrná mzda Českého statistického úřadu za rok 2008 přepočtená přes měsíční fond pracovní doby na přibližně 100 Kč.

5.1.3 Vyvolané náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem

Při zpracovávání agend zaměstnancem jsou největším vyvolaným nákladem mzdy a povinné odvody za zaměstnance. Pro minimalizaci těchto nákladů je důležité zvolit neekonomičtější druh pracovního poměru a to na základě odhadu doby zpracovávání účetnictví. Dále je třeba zvolit odpovídající ohodnocení pracovního poměru, jehož výši je možné zjistit na základě již nabízených pozic na trhu nebo na základě provedených studií (jak vlastních, tak cizích).

Dalšími náklady jsou:

- hardwarové a jiné technické vybavení pracoviště zaměstnance,
- software,
- vymezení pracovního prostoru a jeho zařízení nábytkem,

- papírenské a jiné kancelářské potřeby,
- psychické náklady plátce se sháněním zaměstnance, jeho zaučením, vedením atd.

Psychické náklady u vedení agendy zaměstnancem celkově klesají, protože zaměstnanec převezme po poplatníkovi veškeré činnosti spojené s výpočtem a odvodem daní.

5.1.4 Vyvolané náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem

Při zpracovávání agendy samotným poplatníkem značně rostou především psychické náklady a časové klasické náklady. Je to způsobeno převedením veškerých činností a zodpovědností na poplatníka, který se prvně musí naučit vést účetní a mzdovou agendu a následně zpracovávat veškeré dokumenty a údaje v součinnosti s platnými zákony (často novelizovanými).

Lze zde identifikovat i užitek a to v podobě dobré znalosti platných zákonů a účetnictví samotným poplatníkem, na jejichž základě může provádět budoucí rozhodování – poplatník má manažerské užitky.

5.2 Analýza vyvolaných nákladů

V této kapitole jsou identifikované náklady vypočítány a analyzovány. Psychické náklady a procentuální podíl vyvolaných nákladů zdanění na celkových nákladech byly zjištěny na základě dotazování podnikatelky Zdenky Petrové. Náklady na hardware a software jsou každý rok přibližně stejné, a proto je není potřeba rozpočítávat v čase.

5.2.1 Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem

Při vypočítávání vyvolaných nákladů u agendy zpracovávajícím externím dodavatelem bylo vycházeno z údajů pro rok 2008. Čas poplatníka v případě vedení agendy externím dodavatelem byl vyčíslen na 7 hodin týdně, tedy 84 hodin ročně. Tabulka č. 14 zobrazuje výši zjištěných údajů (nákladů spojených s administrativními náklady zdanění), odhad procenta vyvolaných nákladů zdanění a přepočet nákladů na vyvolané administrativní náklady zdanění.

Tabulka č. 14: Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem

Klasické náklady	Průměrné náklady v Kč		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané průměrné náklady v Kč	
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Fakturované částky	3 500 Kč	42 000 Kč	100 %	3 500 Kč	42 000 Kč
Hardwarové vybavení	X	19 241 Kč	3 %	X	577 Kč
Jiné tech. vybavení	X	3 494 Kč	3 %	X	105 Kč
Software	X	12 000 Kč	3 %	X	360 Kč
Papírenské zboží	100 Kč	1 200 Kč	2 %	2 Kč	24 Kč
Celkem	3 600 Kč	77 935 Kč	X	3 502 Kč	43 066 Kč

Klasické náklady	Průměrné náklady v hod.		Průměrné náklady v Kč.		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané průměrné náklady v Kč.	
	Měsíčně	Ročně	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Očíslování a řazení dokumentů	5 hod.	60 hod.	500 Kč	6 000 Kč	100 %	500 Kč	6 000 Kč
Kontrola a číslování bank. výpisů	2 hod.	24 hod.	200 Kč	2 400 Kč	50 %	100 Kč	1 200 Kč
Celkem	7 hod.	84 hod.	700 Kč	8 400 Kč	X	600 Kč	7 200 Kč

Psychické náklady	Náklady v Kč		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané náklady v Kč	
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Zahrádkaření	500 Kč	6 000 Kč	30 %	150 Kč	1 800 Kč
Čtení časopisů	200 Kč	2 400 Kč	30 %	60 Kč	720 Kč
Čtení knih	1 000 Kč	12 000 Kč	20 %	200 Kč	2 400 Kč
Wellness salony	500 Kč	6 000 Kč	10 %	50 Kč	600 Kč
Celkem	2 200 Kč	26 400 Kč	X	460 Kč	5 520 Kč

Celkové klasické náklady byly zjištěny ve výši 86 335 Kč (součet klasických nákladů a oceněných časových klasických nákladů), psychické náklady byly vyčísleny na 26 400 Kč. Cash-flow náklady v souvislosti s vykonáváním agendy externím dodavatelem zjištěny nebyly. Celkové roční náklady spojené s vyvolanými administrativními náklady (před přepočtem) při smluvním vztahu s externím dodavatelem činí 112 735 Kč. Po přepočítání nákladů na vyvolané administrativní náklady na základě jejich procentuálního podílu byla zjištěna **celková výše vyvolaných nákladů na 55 786 Kč** (součet přepočítaných celkových klasických nákladů, oceněných časových klasických nákladů a psychických nákladů).

5.3 Náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem

Před výpočtem výše nákladů při zpracovávání agendy zaměstnancem je nejdříve zapotřebí odhadnout čas potřebný pro vykonání veškerých činností spojených se správou daní. Na základě konzultace s externím dodavatelem, byla tato výše odhadnuta na 8 hodin týdně. Tento časový fond v sobě zahrnuje veškeré činnosti vykonávající dodavatelem uvedené v kapitole 3.1.

Z důvodu poměrně nízké týdenní časové náročnosti autor rozhodnul, že nejekonomičtější variantou druhu pracovního poměru je dohoda o pracovní činnosti. Hodinová hrubá mzda byla stanovena ve výši 110 Kč.³⁵ Měsíční pracovní doba byla vypočítána na 40 hodin. Zaměstnanec bude vykonávat veškeré činnosti externího dodavatele (33 hodin měsíčně) a všechny činnosti poplatníka (7 hodin měsíčně). Měsíční výše hrubé mzdy zaměstnance činí 4 400 Kč. Sociální a zdravotní pojištění bylo počítáno podle zákonů pro rok 2008.

Při zpracovávání agendy zaměstnancem byl zvýšen poměr administrativních nákladů k celkovým nákladům u hardwarového vybavení, technického vybavení a softwaru, protože zaměstnanec by využíval ve vyšší míře tento majetek. Navíc byla navýšena částka softwaru, protože by bylo zapotřebí nakoupit účetní a mzdový systém. Tyto náklady byly vypočítány na základě nabídky softwaru POHODA 2009 Standard (tento software

---

³⁵ Stanoveno na základě článku: <http://ekonomika.ihned.cz/c1-29620620-nova-studie-o-platech-sekretarky-ci-ucetni-plati-stat-lip>

zpracovává veškeré potřebné údaje pro daňovou evidenci a mzdy) a to ve výši 9496 Kč.³⁶ Dále je zapotřebí vymezit pracovní prostor zaměstnance. Ten byl určen v provozovně Knihkupectví Papyrus ve výši 9 m². Z důvodu zabránění těchto prostor je zapotřebí vypočítat výši nákladů na základě pronájmu pro celkovou výměru prodejny (262 m²), což je přibližně 3,44 % z pronájmu. Měsíční pronájem na prodejnu v roce 2008 byl 29 437 Kč, po přepočtu činí výše nákladů na prostor zaměstnance přibližně 1 011 Kč měsíčně.

Tabulka č. 15 zobrazuje výši zjištěných údajů (nákladů spojených s administrativními náklady zdanění), odhad procenta vyvolaných nákladů zdanění a přepočet nákladů na vyvolané administrativní náklady zdanění.

---

³⁶ *Pohoda Standard* [online]. 2007 [cit. 2009-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.stormware.cz/pohoda/standard.aspx>>.

Tabulka č. 15: Náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem

Klasické náklady	Průměrné náklady		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané průměrné náklady v Kč	
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Hrubá mzda zaměstnance	4 400 Kč	52 800 Kč	100 %	4 400 Kč	52 800 Kč
Sociální pojištění za zaměstnance	352 Kč	4 224 Kč	100 %	352 Kč	4 224 Kč
Zdravotní pojištění za zaměstnance	198 Kč	2 376 Kč	100 %	198 Kč	2 376 Kč
Hardwarové vybavení	X	19 241 Kč	30 %	X	5 772 Kč
Jiné tech. vybavení	X	3 494 Kč	30 %	X	1 048 Kč
Software	X	21 496 Kč	50 %	X	10 748 Kč
Pracovní prostor zaměstnance	1 011 Kč	12 132 Kč	100 %	1 011 Kč	12 132 Kč
Papírenské zboží	300 Kč	3 600 Kč	70 %	210 Kč	2 520 Kč
Celkem	6 261 Kč	119 363 Kč	X	6 171 Kč	91 621 Kč
Psychické náklady	Náklady		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané náklady v Kč	
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Zahrádkaření	500 Kč	6 000 Kč	10 %	50 Kč	600 Kč
Čtení časopisů	200 Kč	2 400 Kč	5 %	10 Kč	120 Kč
Čtení knih	1 000 Kč	12 000 Kč	10 %	100 Kč	1 200 Kč
Wellness salony	500 Kč	6 000 Kč	5 %	25 Kč	300 Kč
Celkem	2 200 Kč	26 400 Kč	X	185 Kč	2 220 Kč

Celkové klasické náklady byly zjištěny ve výši 119 363 Kč, psychické náklady byly vyčísleny na 26 400 Kč. Cash-flow náklady v souvislosti se zpracováváním agendy zaměstnancem zjištěny nebyly. Celkové roční náklady spojené s vyvolanými administrativními náklady (před přepočtem) při zpracovávání agendy zaměstnancem činí 145 763 Kč. Po přepočítání nákladů na vyvolané administrativní náklady byla zjištěna **celková výše vyvolaných nákladů na 93 841 Kč** (součet přepočítaných celkových klasických nákladů a psychických nákladů).

5.4 Náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem

Při vedení agendy poplatníkem je zapotřebí vymezit jím vykonávané činnosti. Poplatník vedoucí daňovou evidenci by vykonával veškeré činnosti externího dodavatele, ovšem musel by též před začátkem správy absolvovat kurz daňové evidence³⁷ a mzdového účetnictví³⁸. Dále v průběhu roku by musel sledovat platné zákony a jejich změny, případně se účastnit doplňujících školení. Stejně jako v případě vedení agendy zaměstnancem by bylo zapotřebí nákupu účetního a mzdového softwaru (využit program Pohoda 2009 Standard, viz kapitola 1.3). U tohoto způsobu zpracovávání agendy velice rostou psychické náklady poplatníka a to z důvodu vysokého časového zatížení prováděných činností a z důvodu plné zodpovědnosti poplatníka.

Tabulka č. 16 zobrazuje výši zjištěných údajů (nákladů spojených s administrativními náklady zdanění), odhad procenta vyvolaných nákladů zdanění a přepočet nákladů na vyvolané administrativní náklady zdanění.

---

³⁷ Náklady stanoveny na základě nabídky: http://www.vzdelavani-kurzy.cz/seznam_kurzu.php?sekce=kurz&d=24

³⁸ Náklady stanoveny na základě nabídky: http://www.vzdelavani-kurzy.cz/seznam_kurzu.php?sekce=kurz&d=26

Tabulka č. 16: Náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem

Klasické náklady v Kč	Průměrné náklady v Kč		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané průměrné náklady v Kč				
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně			
Kurz daňové evidence	X	4 500 Kč	100 %	X	4 500 Kč			
Kurz mzdového účetnictví	X	5 500 Kč	100 %	X	5 500 Kč			
Hardwarové vybavení	X	19 241 Kč	30 %	X	5 772 Kč			
Jiné tech. vybavení	X	3 494 Kč	30 %	X	1 048 Kč			
Software	X	21 496 Kč	50 %	X	10 748 Kč			
Papírenské zboží	300 Kč	3 600 Kč	70 %	210 Kč	2 520 Kč			
Celkem	300 Kč	57 831 Kč	X	210 Kč	30 089 Kč			
Klasické náklady v hod.	Průměrné náklady v hod.		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Oceněné časové klasické náklady v Kč.		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané průměrné náklady v Kč.	
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně
Vedení účetnictví	33 hod.	396 hod.	100 %	3 300 Kč	39 600 Kč	100 %	3 300 Kč	39 600 Kč
Absolvování kurzu daňové evidence	X	15 hod.	100 %	X	1 500 Kč	100 %	X	1 500 Kč
Absolvování kurzu mzdového účetnictví	X	25 hod.	100 %	X	2 500 Kč	100 %	X	2 500 Kč
Sledování platných zákonů	2 hod.	24 hod.	100 %	200 Kč	2 400 Kč	100 %	200 Kč	2 400 Kč
Očíslovávání a řazení dokumentů	5 hod.	60 hod.	100 %	500 Kč	6 000 Kč	100 %	500 Kč	6 000 Kč
Kontrola a číslování bank. výpisů	2 hod.	24 hod.	100 %	200 Kč	2 400 Kč	100 %	200 Kč	2 400 Kč
Celkem	42 hod.	544 hod.	X	4 200 Kč	54 400 Kč	X	4 200 Kč	54 400 Kč
Psychické náklady	Náklady v Kč		Procento vyvolaných nákladů zdanění	Přepočítané náklady v Kč				
	Měsíčně	Ročně		Měsíčně	Ročně			
Zahrádkaření	500 Kč	6 000 Kč	70 %	350 Kč	4 200 Kč			
Čtení časopisů	200 Kč	2 400 Kč	50 %	100 Kč	1 200 Kč			
Čtení knih	1 000 Kč	12 000 Kč	40 %	400 Kč	4 800 Kč			
Wellness salony	500 Kč	6 000 Kč	30 %	150 Kč	1 800 Kč			
Masérské služby	1 000 Kč	12 000 Kč	80 %	800 Kč	9 600 Kč			
Celkem	3 200 Kč	38 400 Kč	X	1 800 Kč	21 600 Kč			

Celkové klasické náklady byly zjištěny ve výši 112 231 Kč (součet klasických nákladů a oceněných časových klasických nákladů), psychické náklady byly vyčísleny na 38 400 Kč. Cash-flow náklady v souvislosti se zpracováváním agendy samotným poplatníkem zjištěny nebyly. Celkové roční náklady spojené s vyvolanými administrativními náklady (před přepočtem) při zpracovávání agendy samotným poplatníkem činí 150 631 Kč. Po přepočítání nákladů na vyvolané administrativní náklady byla zjištěna **celková výše vyvolaných nákladů na 106 089 Kč** (součet přepočítaných celkových klasických, oceněných časových klasických nákladů a psychických nákladů).

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce byl v úvodu vymezen jako analýza nepřímých administrativních nákladů vybraného podnikatele (Knihkupectví Zdenka Petrová). Dílčím cílem pak byla identifikace těchto nepřímých administrativních nákladů, jejich výpočet a na základě zjištěných údajů zhodnocení současného stavu a navržení změn k jejich optimalizaci.

Než však bylo přistoupeno k naplňování těchto cílů, byly definovány základní pojmy jako přímé a nepřímé administrativní náklady zdanění, metody jejich optimalizace a rozebrán současný stav těchto administrativních nákladů v rámci České republiky. Toto bylo obsahem teoretické části a podkladem pro zpracování praktické části.

Před analýzou nepřímých administrativních nákladů byl rozebrán současný stav a struktura organizace. Následovala identifikace vyvolaných nákladů zdanění s rozdělením podle způsobu zpracování na vyvolané náklady:

- bez ohledu na způsobu zpracování,
- při smluvním vztahu s externím dodavatelem,
- při zpracovávání agendy zaměstnancem,
- při zpracovávání agendy samotným poplatníkem .

Vyvolané náklady a užitky bez ohledu na způsob zpracování nebyly vypočítávány ani analyzovány vzhledem k tomu, že jejich výše je stejná u všech způsobů zpracování a nebyly zahrnuty do jednotlivých analýz. Náklady, spojené se správou daní, byly poté analyzovány a byly vypočítány celkové náklady za rok 2008 pro každý druh zpracování samostatně.

Celková výše nepřímých administrativních nákladů zdanění pro jednotlivé analýzy činí:

- 55 786 Kč při smluvním vztahu s externím dodavatelem,
- 93 841 Kč při zpracovávání agendy zaměstnancem,
- 106 089 Kč při zpracovávání agendy samotným poplatníkem.

Na základě výše uvedených údajů je patrné, že nejméně výhodné je zpracovávání agendy samotným poplatníkem a nejvýhodnějším způsobem zpracování je smluvní vztah s externím dodavatelem, jež měla v roce 2008 organizace uzavřen.

Protože stávající vztah s externím dodavatelem je neoptimálnějším řešením způsobu vedení agendy daní a nebyly zjištěny žádné jiné způsoby jejich minimalizace, je mým doporučením u tohoto vztahu setrvat. V případě změny struktury organizace, především při zvýšení nebo snížení počtu provozoven, navrhuji opakovat zpracování analýzy a na základě nově zjištěných údajů případně změnit způsob zpracování.

Věřím, že poznatky plynoucí z této bakalářské práce budou pro majitelku Zdenku Petrovou přínosem a napomohou jí jak k pochopení daného tématu, tak při dalším manažerském rozhodování.

Použitá literatura

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika : 4. aktualizované vydání*. Praha : ASPI, 2006. 279 s. ISBN 80-7357-205-2.
- PUDIL, Pavel, et al. *Zdanění a efektivnost : 1. vydání*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. 158 s. ISBN 80-86861-07-4.
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony : Úplná znění platná k 1.1.2008. 16. vydání*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. 208 s. ISBN 978-8-247-2385-3.
- NESEJT, Pavel. Výběr daní nás stojí miliardy. *Finance.cz* [online]. 21.4.2005 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/46572-vyber-dani-nas-stoji-miliardy/>>.
- STEJSKAL, Jan. *Daňové teorie a politika : Pro kombinovanou formu studia. 1. díl 1. vydání*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. 94 s. ISBN 978-80-7395-097-2.
- STEJSKAL, Jan. *Daňové teorie a politika : Pro kombinovanou formu studia. 2. díl 1. vydání*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2008. 87 s. ISBN 978-80-7395-146-7.
- ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací : 1. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9.
- *Jak se platí daně 2009* [online]. 2008 [cit. 2009-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.sbohemcesko.cz/news/jak-se-plati-dane-2009-nova-zprava-potvrzuje-ze-jednodussi-danove-systemy-jsou-vyhodne-i-pro-statni-spravu>>.
- *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2005 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfcr.cz>>.
- *Paying Taxes 2009. Paying Taxes [online]. 2009* Dostupný z WWW: <[http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/\\$File/Paying_Taxes_2009.pdf](http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/E3885850CC074F43852574F80055639C/$File/Paying_Taxes_2009.pdf)>.

Seznam grafů, schémat a tabulek

Graf č. 1: Srovnání zdanění vybraných zemí světa	28
Schéma č. 1: Hlediska zkoumání administrativních nákladů zdanění.....	12
Schéma č. 2: Společenské náklady zdanění soukromého sektoru	16
Schéma č. 3: Celkové společenské náklady zdanění	17
Schéma č. 4: Model změn administrativních a vyvolaných nákladů po zavedení nové daně	19
Schéma č. 5: Náklady na vedení účetnictví – podíl vyvolaných daňových nákladů.....	30
Schéma č. 6: Organizační struktura organizace podle provozoven.....	39
Tabulka č. 1: Daně uvalované v České republice dle předmětu zdanění	20
Tabulka č. 2: Srovnání administrativních nákladů v rámci jednotlivých zemí	22
Tabulka č. 3: Vývoj příjmů, výdajů a počtu zaměstnanců územních finančních orgánů... 24	
Tabulka č. 4: Vývoj nákladovosti.....	24
Tabulka č. 5: Vývoj nákladovosti na základě upravených dat pro mezinárodní srovnání . 24	
Tabulka č. 6: Srovnání zemí podle kritérií analýzy Paying taxes 2009	27
Tabulka č. 7: Identifikace vyvolaných daňových nákladů plynoucí z vedení účetnictví, mzdové a pojistné agendy.....	31
Tabulka č. 8: Výkaz o majetku a závazcích	39
Tabulka č. 9: Výkaz příjmů a výdajů	40
Tabulka č. 10: Finanční analýza organizace ke konci roku 2008.....	40
Tabulka č. 11: Přehled daně z přidané hodnoty za rok 2008.....	41
Tabulka č. 12: Výpočet roční daňové povinnosti	41
Tabulka č. 13: Přehled daní placených podnikatelem	42
Tabulka č. 14: Náklady při smluvním vztahu s externím dodavatelem	46
Tabulka č. 15: Náklady při zpracovávání agendy zaměstnancem.....	49
Tabulka č. 16: Náklady při zpracovávání agendy samotným poplatníkem.....	51